

БпАК в умовах його активної протидії, у результаті було знищено один човен противника і ще один – пошкоджено, а також знешкоджено п'ять російських окупантів.

Каскад островів між лівим і правим берегами Дніпра на Херсонщині став “сірою зоною”, оточеною водою, та місцем, де взимку кілька місяців поспіль українські військові та російські окупанти вели “тиху війну” за перевагу на Дніпрі. Противник намагався проводити розвідку, мінувати територію, облаштував позиції, спостережні пости, використовував дрони для ведення спостереження. У таких умовах бійці ССПП ще взимку провели на одному із островів Дніпра вдалу операцію із засідки, під час якої була знищена бойова група окупантів з човном.

Після підриву греблі Каховської ГЕС 6 червня 2023 р. та розливу води на Херсонщині десятки окупантів залишилися відрізаними на затоплених позиціях. Підрозділ ССПП, отримавши інформацію про одну з таких груп противника, оточених водою, вирішив узяти окупантів у полон. В умовах вогневого впливу противника по човнах військовослужбовці підрозділу ССПП захопили п'ятьох ворожих бійців і завантажили їх на човни. Попри вогонь противника, усіх полонених доставили живими до свого узбережжя. Воїни ССПО України під час місії не постраждали, а п'ятеро російських окупантів, врятованих воїнами ССПП, поповнили обмінний фонд України.

Таким чином, аналіз прикладів бойового застосування підрозділів морського центру Сп ССП ЗС України у російсько-українській війні показав, що:

1. Сили СпО активно та успішно застосовуються як на суходолі, так і на морі та річках (на прибережних ділянках).
2. Основними формами застосування підрозділів СпП (СпО) є бойові та спеціальні дії.
3. До найефективніших способів виконання завдань підрозділами СпП (СпО) варто віднести використання безпілотних літальних апаратів тактичної ланки для спостереження за об'єктами, використання дронів-камікадзе для завдання ураження противнику, проведення засідок, нальотів, наступальних й оборонних боїв обмеженого характеру, штурмових дій.
4. Можливість проведення аеророзвідки за визначеними об'єктами збільшує спроможність та ефективність дій групи СпО з виявлення сил і засобів противника.
5. Спостерігається тенденція збільшення впливу ССПО у збройній боротьбі, що впливає на характер їх бойового застосування.

*Змійський Г.А.,
Пугач В.В.
Військово-юридичний інститут
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, м. Харків*

ЗАСТОСУВАННЯ ТАКТИКИ ПРОНИКНЕННЯ (ІНФІЛЬТРАЦІЇ) НА ПРИКЛАДІ ХАРКІВСЬКОЇ НАСТУПАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ

В умовах сучасної війни неможливо досягти суттєвого успіху в бою без застосування нових тактичних прийомів і способів дій, а також урахування основних положень доктринальних документів збройних сил держав-членів НАТО.

У серпні 2022 року Сили оборони України отримали оперативне завдання рішучими наступальними діями прорвати оборону й розгромити угруповання противника у районі

населених пунктів Балаклія, Ізюм, Шевченкове та Куп'янськ, відтіснити противника від міста Харкова до державного кордону з Російською Федерацією.

Операція розпочалася 6 вересня 2022 року. Атакувавши позиції противника малими підрозділами на широкому фронті, Сили оборони України не викликали занепокоєння російського командування, яке протягом перших годин наступу не сприймало повідомлення з лінії зіткнення як інформацію про масштабну наступальну операцію. Застосовуючи таку форму наступального маневру як проникнення (інфільтрація), проникаючи невеликими високомобільними групами через прогалини в позиціях противника, дезорганізуючи тил ворога підрозділи, Збройних Сил України упродовж першої доби наступу прорвали російську оборону в районі населеного пункту Балаклія, оволодівши трьома ротними опорними пунктами противника. Цей тактичний епізод підтверджує доцільність використання проникнення (інфільтрації) для підтримки інших форм маневру, в даному випадку – прориву.

При цьому, варто підкреслити, що успішне проникнення (інфільтрація) стало можливим завдяки слабко підготовленій обороні, відсутності суцільної лінії фронту противника, його послабленню у зв'язку з частковою передислокацією сил і засобів на інші напрямки.

Після прориву лінії оборони у районі Балаклії, здійсненого механізованими бригадами, у пролом, що утворився, були кинуті не танкові частини, а мобільні підрозділи Десантно-штурмових військ на легкій і швидкісній техніці на зразок HMMWV. Далі наступ розвивався у двох напрямках – на Куп'янськ та Ізюм.

Отже, виходячи з такої тактики дій, проникнення (інфільтрація) продовжувалося й після здійснення прориву. Побудова бойового порядку тактичних груп, виконуючих маневр, при якому попереду рухаються невеликі мобільні групи на легкій швидкісній техніці, забезпечувала прихованість і максимальну швидкість просування, враховувала вимоги доктринальних документів збройних сил держав-членів НАТО.

Застосування тактики проникнення (інфільтрації) надало можливість забезпечити настільки високий темп наступу, що противник не міг отримати підкріплення, був відрізаний та ізольований під психологічним тиском.

Остерігаючись оточення, підрозділи військ противника поспіхом залишили місто Ізюм. Того самого дня Збройні Сили України увійшли до міста Куп'янськ. Станом на кінець доби 10 вересня 2022 року Сили оборони України просунулися углибину оборони противника до 70 км, звільнивши понад 3000 квадратних км території. Це переважало сукупні територіальні здобутки ворога за попередні п'ять місяців війни (квітень-серпень).

12 вересня Сили оборони України витіснили підрозділи противника за лінію державного кордону. Того самого дня вони звільнили населені пункти Богородичне й Святогірськ на півночі Донецької обл., загалом повернувши понад 300 населених пунктів та очистивши від ворога 3800 кв. км території держави, на яких мешкає понад 150 тисяч громадян України.